

Informasjon om ny avtale om alderspensjon til offentlig ansatte med særaldersgrense

Avtale inngått mellom Arbeids- og
inkluderingsdepartementet, Unio, LO, YS, Akademikerne, KS
og Spekter 25. august 2023

Alle figurer i dette notatet er laget av AID

Forord

Unio ble sammen med LO, YS og Akademikerne 25. august 2023 enige med regjeringen, KS og Spekter om ny pensjonsordning for ansatte i offentlig sektor med særaldersgrense.

Spørsmålet om hvilken alderspensjon offentlig ansatte med særaldersgrense skal ha, ble utsatt i 2018 da arbeidstakerorganisasjonene forhandlet fram ny offentlig tjenstepensjon. 2018-avtalen sikret en ny pensjonsordning for de som er født i 1963 eller er yngre, hvor det går raskere å tjene opp en god pensjon sammenliknet med den gamle ordningen. Den nye ordningen vil gjelde fullt ut fra 2025. Avtalen som nå er inngått for de som har særaldersgrense vil også gjelde for de som er født i 1963 eller er yngre.

Fra 2025 vil alle offentlig ansatte ha påslagspensjon som innebærer at den samlede pensjonen er summen av folketrygd, ny livsvarig AFP, ny tjenstepensjon (påslagspensjon) og gammel opptjening i bruttoordningen (oppsatte rettigheter). De som har særaldersgrense, får i tillegg et livsvarig særalderspåslag som gjør at de ikke taper i livsvarig pensjon når de går av tidligere enn de som har ordinær aldersgrense.

De som i dag har særaldersgrense 65 år, får et særalderspåslag på toppen av den nye fleksible pensjonen som ble avtalt i 2018. De som har særaldersgrense 60 og 63 år, får beholde en ordning med 66 prosent tidligpensjon før de går over på ordinær alderspensjon med et livsvarig særalderspåslag. Fra og med 1973-kullet vil 85-årsregelen være faset ut, slik at perioden med tidligpensjon blir noe kortere.

Levealdersjusteringen som ble innført i 2011 gjelder også for offentlig tjenstepensjon. Dette innebærer at også de som har særaldersgrense må jobbe lenger for å få en like god livsvarig pensjon som eldre årskull har fått. Avtalen som er inngått nå, innebærer at alle særaldersgrenser levealdersjusteres. Det betyr at særaldersgrensene vil øke med økende levealder, f.eks. at dagens særaldersgrense på 65 år øker til 66 år for 1973-kullet. Satsene som er forhandlet fram for særalderspåslaget, sikrer gode livsvarige pensjonsnivåer for yngre årskull. Sammenliknet med dagens ordning gir avtalen betydelig bedre kompensasjonsnivåer.

For at ansatte skal ha en reell mulighet til å stå lenger i arbeid, må arbeidslivet legge til rette for det. Vi må bl.a. styrke IA-arbeidet, og vi trenger seniorpolitiske tiltak. Arbeidstakerorganisasjonene vil følge opp dette både overfor myndighetene og arbeidsgivermotpartene.

Avtalen som er inngått behandler bare pensjonsreglene til de som har særaldersgrense. Spørsmålet om hvem som skal ha særaldersgrense i framtida og eventuelle justeringer i disse grensene, har ikke vært forhandlingsgjenstand og skal behandles i en senere prosess.

Vennlig hilsen

Ragnhild Lied

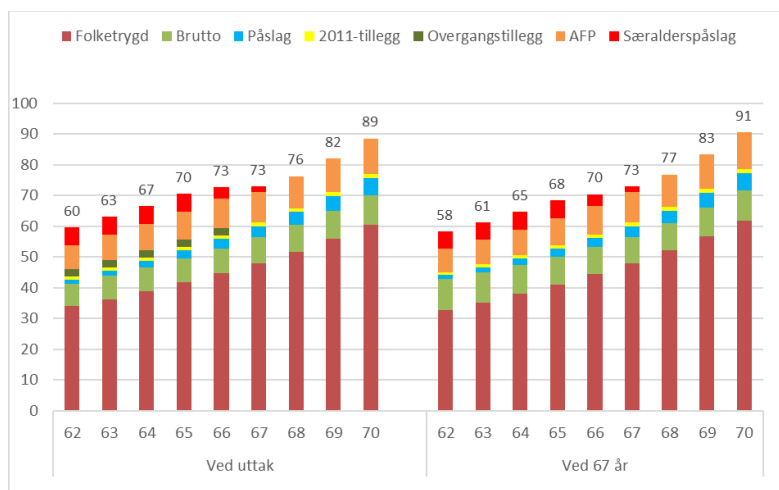
Unio-leder

[Avtalen kan du lese her](#)

Avtalen – kort fortalt

De som har særaldersgrense, får et livsvarig særalderspåslag som gjør det mulig å gå av tidligere enn andre og samtidig sikre et godt pensjonsnivå. Særaldersgrensene vil øke med økende levealder. Det gjør at de som har særaldersgrense, som alle andre, må stå lenger i arbeid for å kompensere for levealdersjusteringen og sikre en god livsvarig pensjon.

Første figur viser kompensasjonen ved uttak og ved 67 år for forskjellige uttakaldere for en person med særaldersgrense 65 år, yrkesstart 24 år og 6 G i inntekt. Et særalderspåslag på 5,8 pst gir 70 pst kompensasjon ved uttak 65 år og 68 pst ved 67 år etter to år med underregulering av pensjonen. Figuren viser også at pensjonsnivået blir høyere jo senere pensjonen tas ut, og at særalderspåslaget reduseres for de som står i jobb ut over særaldersgrensen.

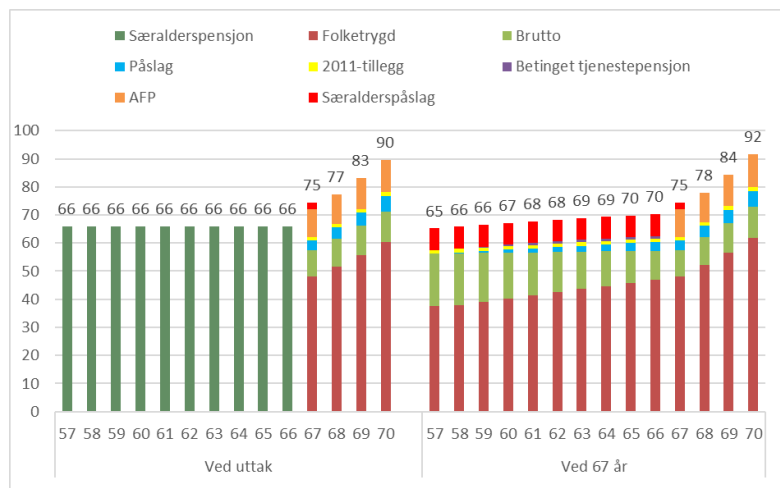

Særaldersgrense 65 år

Du er født i 1963, startet i yrke som 24-åring og har hatt 6 G i inntekt:

Tar du ut pensjon ved 65 år blir kompensasjonen 70 pst av lønn (venstre panel), og ved 67 år etter 2 år med underregulering er kompensasjonen 68 pst av tidligere lønn (høyre panel).

Neste figur viser kompensasjonen ved uttak og ved 67 år for forskjellige uttakaldere for en person med særaldersgrense 60 år, yrkesstart 24 år og 6 G i inntekt. Ved uttak utbetales en tidligpensjon på 66 pst. Denne personen vil gå over på ordinær alderspensjon fra 67 år og får da et livsvarig særalderspåslag på 7,7 pst. Det livsvarige pensjonsnivået vurdert ved 67 år blir 67 pst. For de som har særaldersgrense 60 år vil 85-årsregelen fases ut slik at 1973-kullet ikke vil kunne ta ut tidligpensjon før den levealdersjusterte aldersgrensen på om lag 61 år.

Særaldersgrense 60 år

Du er født i 1963, startet i yrke som 24-åring og har hatt 6 G i inntekt:

Tar du ut pensjon ved 60 år blir kompensasjonen 66 pst av sluttlønn (tidligpensjon, venstre panel). Ved 67 år er den livsvarige pensjonen din 67 pst av tidligere lønn (høyre panel).

Avtale om alderspensjon til offentlig ansatte med særaldersgrense

LO, Unio, YS og Akademikerne ble 25. august 2023 enige med regjeringen og arbeidsgiverne om en avtale om pensjonsregler for offentlig ansatte med særaldersgrense.

Samlet sett tilfredsstillende avtalen de krav vi stilte i forkant av forhandlingene, og avtalen gir bedre rettigheter enn om dagens midlertidige ordning for ansatte med særaldersgrense ble videreført.

De viktigste trekkene ved avtalen er:

- Det livsvarige pensjonsnivået sikres for alle med særaldersgrense.
- De som har særaldersgrense 65 år i dag, får et livsvarig særalderspåslag på 5,8 pst av sluttlønn på toppen av den fleksible pensjonen som ble avtalt i 2018.
- De som har særaldersgrense 60 og 63 år beholder en tidligpensjonsordning på 66 pst av sluttlønn, men 85-årsregelen som i dag gjør det mulig å gå av tre år før særaldersgrensen, fases ut. Etter perioden med tidligpensjon (66 pst) får også disse et særalderspåslag på toppen av den ordinære alderspensjonen i tjenstepensjonsordningen.
- Aldersgrensene levealdersjusteres for å sikre at yngre årskull får mulighet til å kompensere for levealdersjustering.
- De eldste årskullene omfattes av sikringsordningene fra 2018-avtalen.

Avtalen bygger videre på pensjonsavtalen av 3. mars 2018

I 2018 ble det inngått avtale om ny offentlig tjenstepensjon. Er du født i 1963 eller er yngre, får du opptjening i ny tjenstepensjon fra 2020 på toppen av folketrygden, ny livsvarig AFP og opptjente rettigheter fra den gamle offentlige tjenstepensjonsordningen (bruttoordningen). Den nye tjenstepensjonen kalles en påslagsordning, og den likner på opptjeningsmodellen i den nye folketrygden.

2018-avtalen utsatte spørsmålet om alderspensjon til de som har særaldersgrense, men den sier at ordningen skal tilpasses den nye påslagsmodellen for de som er født i 1963 eller er yngre. Videre sier 2018-avtalen at de eldste skal omfattes av sikringsordninger.

Ny modell sikrer de livsvarige pensjonsnivåene

Arbeidstakerorganisasjonene ønsket primært en modell med et opptjent særaldertillegg som for de med særaldersgrense 65 år fritt skulle kunne kombinere med arbeid uten avkorting, på samme måte som den nye folketrygden og offentlige tjenstepensjonen. Den avtalte modellen har derimot et særalderspåslag som er like stort for alle med samme særaldersgrense, og arbeidstakerne må tilfredsstillende visse kvalifikasjonskrav for å få påslaget (se under). I tillegg er det gitt avkortingsregler for inntekt ved siden av særalderspåslaget (se under). Selv om denne ordningen ikke var organisasjonenes fortrukne modell, så tilfredsstillende den arbeidstakerorganisasjonenes krav om en ordning som sikrer de livsvarige pensjonsnivåene også for yngre årskull.

Særalderspåslag

Nivået på den livsvarige alderspensjonen for de som har særaldersgrense, sikres gjennom et nytt særalderspåslag som kompensere for at de som har særaldersgrense pensjoneres tidligere enn de som har ordinær aldersgrense. Særalderspåslaget er:

- Særaldersgrense 65 år i dag: 5,8 pst av sluttlønn
- Særaldersgrense 63 år i dag: 6,5 pst av sluttlønn
- Særaldersgrense 60 år i dag: 7,7 pst av sluttlønn

For de som ikke tar ut tidligpensjon utbetales særalderspåslaget fra 62 år eller laveste mulige uttaksalder i folketrygden etter hvert som denne forventes å øke med økende levealder.

For å få et fullt særalderspåslag, kreves det 30 års samlet opptjening i stilling med særaldersgrense, og påslaget avkortes mot gjennomsnittlig stillingsandel. Videre kreves det at du har stått i stilling med særaldersgrense minst 10 år de siste 15 årene før særaldersgrensen for å få påslaget. For de som er nær dette kravet, men ikke har hatt 10 år i særaldersgrensestilling, kan dette «repareres» ved å stå lenger i særaldersgrensestilling.

Særalderspåslaget skal sikre det livsvarige pensjonsnivået for de som går av før eller tett ved særaldersgrensen. Har du særaldersgrense 65 år og står i stilling ut over enn særaldersgrensen, trappes særalderspåslaget ned over de neste tre årene (1/36 for hver måned). Den samlede pensjonen vil likevel øke klart fra år til år også hvis du står i stilling ut over særaldersgrensen. For de som har særaldersgrense 60 og 63 år, trappes særalderspåslaget ned hvis du står i stilling ut over henholdsvis 5 og 2 år etter særaldersgrensen.

Særaldersgrensene levealdersjusteres

Stortinget innførte med Pensjonsreformen i 2011 levealdersjustering som innebærer at yngre årskull som lever lenger, må stå lenger i arbeid for å opprettholde pensjonsnivåene. Levealdersjusteringen gjelder for alle, også ansatte med offentlig tjenstepensjon, inklusive de som har særaldersgrense, og har ikke vært tema i forhandlingene. Avtalen om offentlig tjenstepensjon fra 2018 gjør det mulig for offentlig ansatte med ordinær aldersgrense å kompensere for levealdersjusteringen ved å stå lenger i arbeid. For at også de som har særaldersgrense skal kunne kompensere, legger avtalen som nå er inngått til grunn at særaldersgrensene skal øke med økende levealder. Et system med faste aldersgrenser ville krevd stadig høyere kompensasjonssatser for yngre årskull.

Levealdersjusterte aldersgrenser innebærer at de som i dag har særaldersgrense 65 år vil få en særaldersgrense på 66 år når de må jobbe ett år ekstra for å unngå at pensjonen blir lavere. Dette antas å inntreffe for 1973-kullet. 1983-kullet antas å få en særaldersgrense på om lag 67 år. Fortsetter utviklingen i levealder slik dagens framskrivninger viser, vil aldersgrensene øke med om lag 1 år for hvert 10. årskull.

Særaldersgrensene vil øke i samme takt. Øker aldersgrensen med 1 år for særaldersgrense 65 år, vil den øke med 1 år også for aldersgrense 60 og 63 år. Hvis særaldersgrense 65 år øker til 66 år for 1973-kullet, vil med andre ord særaldersgrense 60 år og 63 år i dag bli på hhv. 61 og 64 år for dette årskullet.

85-årsregelen fases ut

Med 85-årsregelen kan de med særaldersgrense i dag gå av med alderspensjon inntil tre år før særaldersgrensen dersom summen av alder og opptjeningstid til sammen er minst 85 år. Avtalen som nå er inngått innebærer at 85-årsregelen fases ut med månedlig utfasing over tre år etter 1970-kullet. Det innebærer at tidligst mulige avgang fra og med 1973-kullet er ved særaldersgrensen. Levealdersjustering av aldersgrensene kommer i tillegg. Det innebærer at de som er født i 1973 og har særaldersgrense 60 år og 63 år i dag, tidligst vil kunne gå av med tidligpensjon (66 pst) fra de er hhv 61 og 64 år.

Perioden med tidligpensjon på 66 pst forskyves med økende særaldersgrense

For de som har særaldersgrense 60 år og 63 år, vil både tidligste uttaksalder for tidligpensjon på 66 pst (se over) og overgangen fra tidligpensjon til ordinær alderspensjon øke med økende levealder.

For eksempel vil en som er født i 1973 og får levealdersjustert særaldersgrensen fra 60 år til 61 år kunne motta tidligpensjon til 68 år (ikke til 67 år som i dag), og vedkommende vil gå over til ordinær alderspensjon ved 68 år (ikke ved 67 år som i dag). Etter at 85-årsregelen er utfaset vil tidligpensjonen på 66 pst utbetales i inntil syv år for de som i dag har aldersgrense 60 år og i inntil fire år for de som i dag har aldersgrense 63 år.

Full AFP for de som står til tidligst mulige uttak i folketrygden

I tråd med 2018-avtalen innføres en ny livsvarig AFP for offentlig ansatte fra 2025. Denne erstatter den gamle AFP-ordningen som er en tidligpensjon fram til 67 år. Ansatte som ikke får rett på ny AFP, vil i stedet få betinget tjenstepensjon. Betinget tjenstepensjon opptjenes fra 2020 med en sats på 3 prosent som er noe lavere enn AFP-satsen.

De som har særaldersgrense 65 år i dag, vil få full livsvarig AFP dersom de tilfredsstiller kvalifikasjonskravene.

De som har særaldersgrense 60 og 63 år og tar ut tidligpensjon på 66 pst før overgang til alderspensjon, får i utgangspunktet betinget tjenstepensjon istedenfor ny AFP. De kan få ny AFP hvis de står i arbeid til tidligst mulige uttak i folketrygden (62 år i dag), og ikke tar ut tidligpensjon.

Den nye AFP-ordningen vil gjøre det tryggere å bytte jobb mellom offentlig og privat sektor. Du vil få med deg rettigheter fra offentlig til privat sektor og omvendt.

Avkorting mot inntekt

Tidligpensjonen på 66 prosent og særalderspåslaget kan bli avkortet dersom du har inntekt samtidig som du mottar pensjon. Inntekt ved siden av gir ingen avkorting i de øvrige pensjonene (folketrygd, AFP, betinget tjenstepensjon, oppsatt bruttopensjon og ny offentlig tjenstepensjon).

Særaldersgrense 65 år

- Årlig inntekt under et fribeløp på 1 G (118 620 kr) gir ingen avkorting i særalderspåslaget.
- Hvert år med inntekt over 1 G etter uttak av særalderspåslaget gir livsvarig reduksjon i særalderspåslaget med en brøk hvor inntekt over 1 G er teller og 3 ganger lønn er nevner.
- For de som fratrer senere enn særaldersgrensen, reduseres særalderspåslaget med 1/36 for hver måned senere uttaket skjer.

Særaldersgrense 63

- Tidligpensjonen avkortes med 66 prosent av pensjonsgivende inntekt over 1 G (118 620 kr).
- De som fratrer med tidligpensjon, får ingen avkorting i det livsvarige særalderspåslaget for inntekt to år etter aldersgrensen. For årlig inntekt over 1 G senere enn to år etter aldersgrensen, avkortes det livsvarige særalderspåslaget med en brøk hvor inntekt over 1 G er teller og 3 ganger lønn er nevner.
- For de som fratrer senere enn to år etter aldersgrensen, uten å motta tidligpensjon, skal særalderspåslaget reduseres med 1/36 for hver måned senere uttaket skjer.

Særaldersgrense 60

- Tidligpensjonen avkortes med 66 prosent av pensjonsgivende inntekt over 1 G (118 620 kr).
- De som fratrer med tidligpensjon, får ingen avkorting i det livsvarige særalderspåslaget for inntekt fem år etter aldersgrensen. For årlig inntekt over 1 G senere enn fem år etter aldersgrensen, avkortes det livsvarige særalderspåslaget med en brøk hvor inntekt over 1 G er teller og 3 ganger lønn er nevner.

- For de som fratrer senere enn fem år etter aldersgrensen, uten å motta tidligpensjon, skal særalderspåslaget reduseres med 1/36 for hver måned senere uttaket skjer.

Alderspensjon for uføre

Partene har utsatt arbeidet med tilpasning av uføres alderspensjon i tjenestepensjonen. Før dette arbeidet kan starte må Stortinget ta stilling til om de uføre skal skjermes mot levealdersjustering i folketrygdens alderspensjon. Avtalen fra 2018 gir likevel tydelig føringer. Den slår både fast at uføre ikke kan kompensere for levealdersjusteringen, og at uføre skal ha en pensjon som gir et godt samlet pensjonsnivå sammenliknet med arbeidsføres alderspensjon ved 67 år. Dette gir et godt utgangspunkt for å få på plass gode ordninger på et senere tidspunkt. Hvorvidt uføre med særaldersgrense skal ha et særalderspåslag, må ses i en helhetlig sammenheng.

Særaldersgrenser består

Avtalen innebærer ingen endringer i hvilke yrkesgrupper som skal ha særaldersgrense. Partene er imidlertid innforstått med at regjeringen vil igangsette et arbeid for å vurdere de framtidige særaldersgrensene.

Evaluering

Det er avtalt at ordningen skal evalueres innen 2035.

Forutsetningene som er gjort når dagens og ny ordning sammenliknes

Eksempelberegningene bygger på en forutsetning om at det ikke bare er særaldersgrensene som vil øke, men også aldersgrensene i resten av pensjonssystemet (folketrygden og AFP). [Pensjonsutvalget](#) foreslo i sin utredning som ble lagt frem i 2022 at aldersgrensene bør øke i folketrygden. Den anslåtte økningen i særaldersgrensene som er omtalt over, der aldersgrensene øker med 1 år per tiår, følger Pensjonsutvalgets anslag på hvor mye aldersgrensene i folketrygden bør øke.

Forutsetningen om økende aldersgrenser påvirker dermed både beregningene for videreført «Dagens ordning» og «Avtalt ny ordning». I beregningen av pensjoner med videreført «Dagens ordning» er det lagt til grunn at alderen for hvor lenge du tjener opp rett til AFP eller betinget tjenestepensjon (i dag 62 år), samt hvor lenge disse pensjonene øker ved utsatt uttak (i dag 70 år), vil øke i takt med økningen i særaldersgrensene. Tilsvarende økes også alderen for fastsetting av garantipensjonsnivået (i dag 67 år). Dette innebærer eksempelvis at i figurene for 1973-kullet, der særaldersgrensene er antatt å øke med 1 år sammenliknet med i dag (til 61 år, 64 år og 66 år), tjenes det opp rett til AFP og betinget tjenestepensjon til 63 år, og disse pensjonene øker ved utsatt uttak til 71 år.

Slik blir den nye pensjonen – forklaring til typeeksemplene

På de neste sidene ser du eksempler på hvordan pensjonen kan bli. Vi viser ett typeeksempel på hver side, og de tre figurene viser pensjonen for personer som er født i hhv. 1963 (60 år i dag), 1973 (50 år i dag) og 1993 (30 år i dag), men som ellers har samme lønn og karriere.

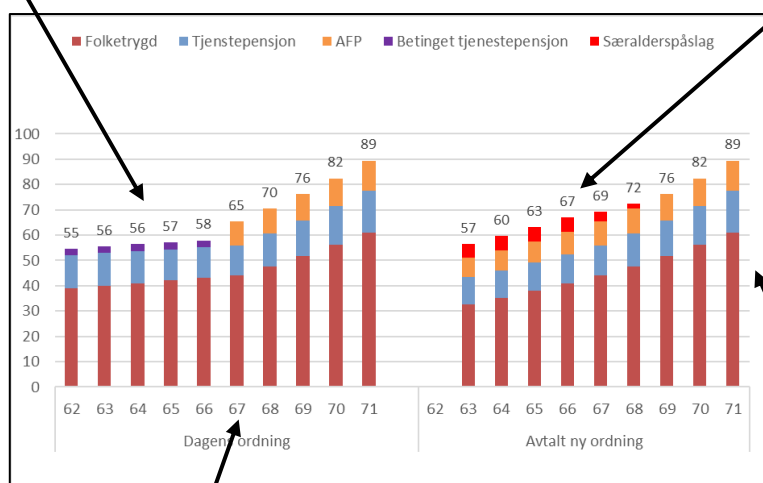
Figurene viser at pensjonen blir lavere for de yngre, gitt at du tar de ut på samme tidspunkt, f.eks. ved 67 år. Dette skyldes levealdersjusteringen. En tommelfingerregel er at de som er ti år yngre må stå ett år lengre i arbeid for å få en like god pensjon (kompensere for levealdersjusteringen).

Typeeksemplene viser yrkesstart på hhv. 24 år og 27 år og karrierer der lønnsveksten har fulgt den gjennomsnittlige lønnsveksten i samfunnet.

Under følger forklaringer til de typeeksemplene som vises på de neste sidene. Eksemplene viser livsvarige pensjoner. For særaldersgrense 60 og 63 år vises altså pensjonen etter overgangen fra tidligpensjon til ordinær alderspensjon. I høyre panel vises den livsvarige pensjonen ifølge den nye avtalen. I venstre panel vises den livsvarige pensjonen hvis dagens ordning vedtatt av Stortinget 5. juni 2019, videreføres.

Dagens ordning har tidligpensjon fram til 67 år. De livsvarige pensjonsnivåene blir lave da det i påslagsordningen ikke opptjenes pensjonsrettigheter i tidligpensjonsperioden.

Avtalen gir et særalderspåslag på toppen av den nye påslagsordningen som ble avtalt i 2018. Står du lenge i arbeid får du mer i pensjon. Går du av tidlig blir pensjonen mindre. Særalderspåslaget trappes ned over tre år for de som står i arbeid etter særaldersgrensen.

I dagens ordning får alle, uavhengig av uttaksalder, en levealdersjustert alderspensjon fra 67 år. Den livsvarige pensjonen følger avtalen fra 2018 uten noe tillegg som kompenserer for at de som har særaldersgrense går av tidligere.

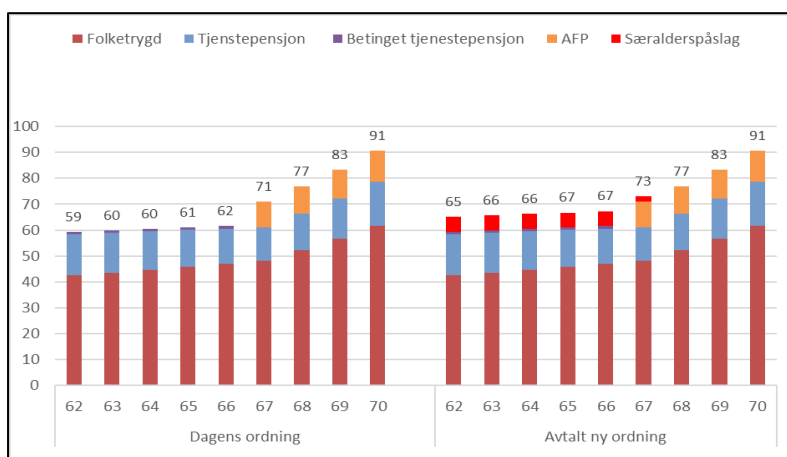
Den nye ordningen er en påslagsordning der samlet pensjon består av summen av folketrygd, ny livsvarig AFP (eller betinget tjenstepensjon), oppsatte rettigheter fra den gamle bruttoordningen, ny tjenstepensjon og særalderspåslag som kompenserer for at de som har særaldersgrense går av tidlig.

Særaldersgrense 65 år, eksempel 1:

Du tjener 700 000 kroner. Begynte å jobbe som 24-åring. Du har hatt lønnsvekst som har fulgt den gjennomsnittlige lønnsveksten i samfunnet.

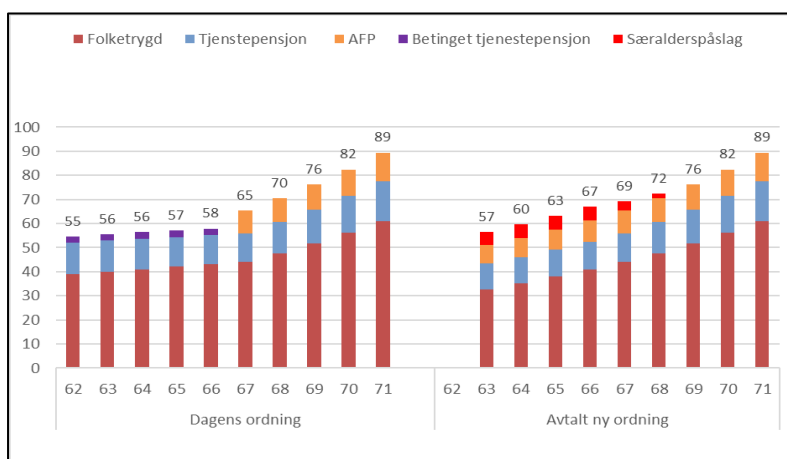
Hvis du er født i 1963 blir den livsvarige pensjonen fra 67 år:

Ny ordning gir en livsvarig kompensasjon på 67 pst ved 67 år (høyre panel) for den som går av på den **levealdersjusterte aldersgrensen på 65 år**. Det er 6 prosentpoeng høyere enn om **dagens ordning** hadde blitt videreført (venstre panel).

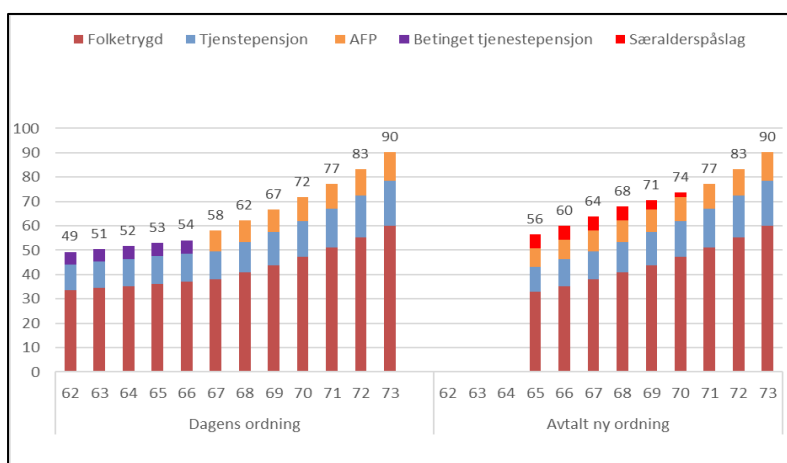
Hvis du er født i 1973 blir den livsvarige pensjonen fra 68 år:

Ny ordning gir en livsvarig kompensasjon på 67 pst ved 68 år (høyre panel) for den som går av på den **levealdersjusterte aldersgrensen på 66 år**. Det er 9 prosentpoeng høyere enn om **dagens ordning** hadde blitt videreført (venstre panel).

Hvis du er født i 1993 blir den livsvarige pensjonen fra 70 år:

Ny ordning gir en livsvarig kompensasjon på 68 pst ved 70 år (høyre panel) for den som går av på den **levealdersjusterte aldersgrensen på 68 år**. Det er 6 prosentpoeng høyere enn om **dagens ordning** hadde blitt videreført (venstre panel).

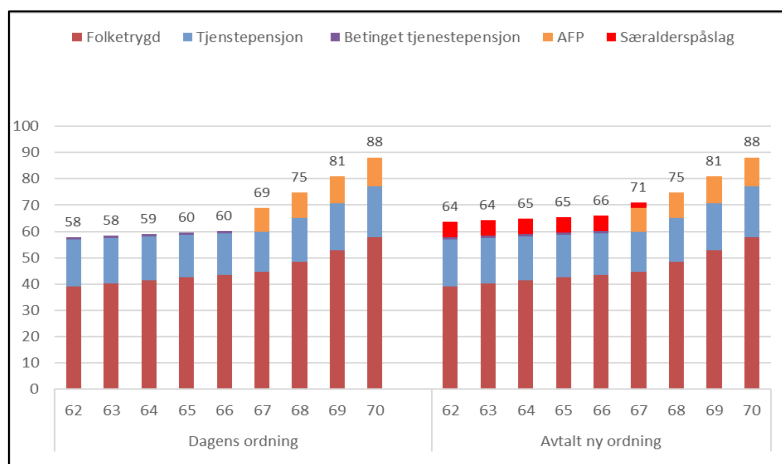

Særaldersgrense 65 år, eksempel 2:

Du tjener 700 000 kroner. Begynte å jobbe som 27-åring. Du har hatt lønnsvekst som har fulgt den gjennomsnittlige lønnsveksten i samfunnet.

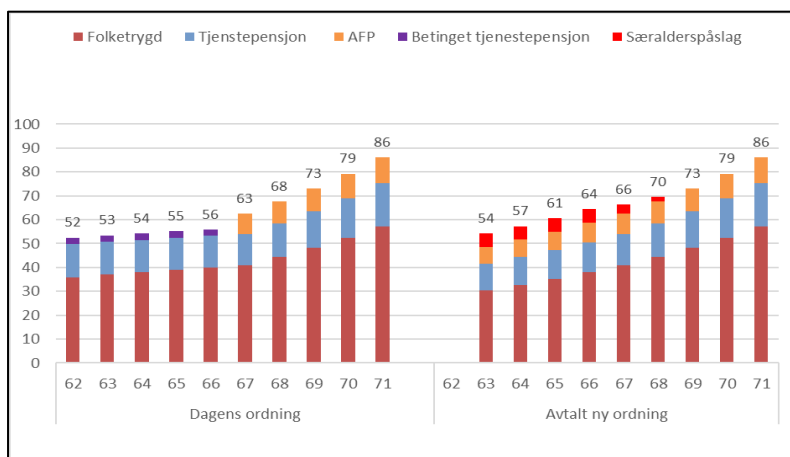
Hvis du er født i 1963 blir den livsvarige pensjonen fra 67 år:

Ny ordning gir en livsvarig kompensasjon på 65 pst ved 67 år (høyre panel) for den som går av på den **levealdersjusterte aldersgrensen på 65 år**. Det er 5 prosentpoeng høyere enn om **dagens ordning** hadde blitt videreført (venstre panel).

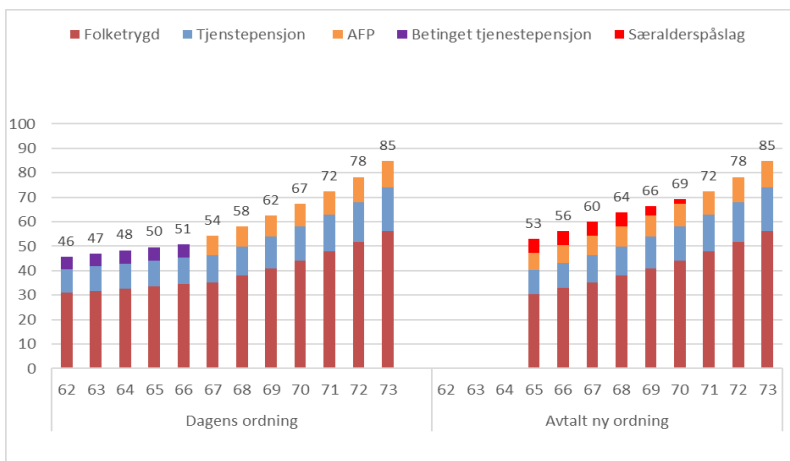
Hvis du er født i 1973 blir den livsvarige pensjonen fra 68 år:

Ny ordning gir en livsvarig kompensasjon på 64 pst ved 68 år (høyre panel) for den som går av på den **levealdersjusterte aldersgrensen på 66 år**. Det er 8 prosentpoeng høyere enn om **dagens ordning** hadde blitt videreført (venstre panel).

Hvis du er født i 1993 blir den livsvarige pensjonen fra 70 år:

Ny ordning gir en livsvarig kompensasjon på 64 pst ved 70 år (høyre panel) for den som går av på den **levealdersjusterte aldersgrensen på 68 år**. Det er 6 prosentpoeng høyere enn om **dagens ordning** hadde blitt videreført (venstre panel).

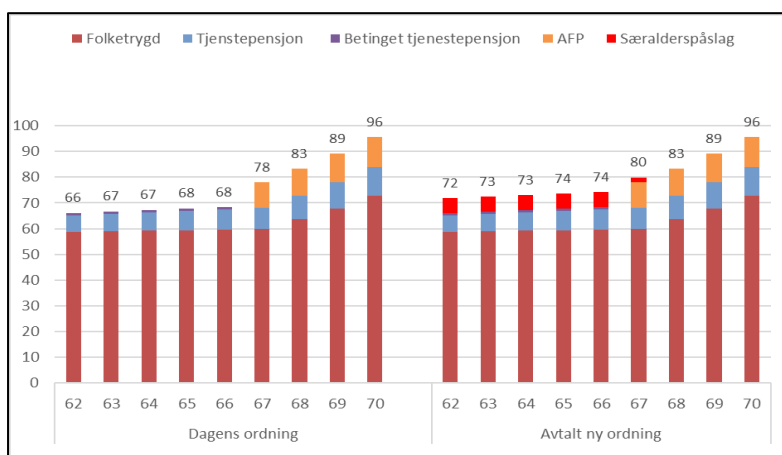

Særaldersgrense 65 år, eksempel 3:

Du jobber 60 pst deltid og tjener 420 000 kroner. Begynte å jobbe som 24-åring. Du har hatt lønnsvekst som har fulgt den gjennomsnittlige lønnsveksten i samfunnet.

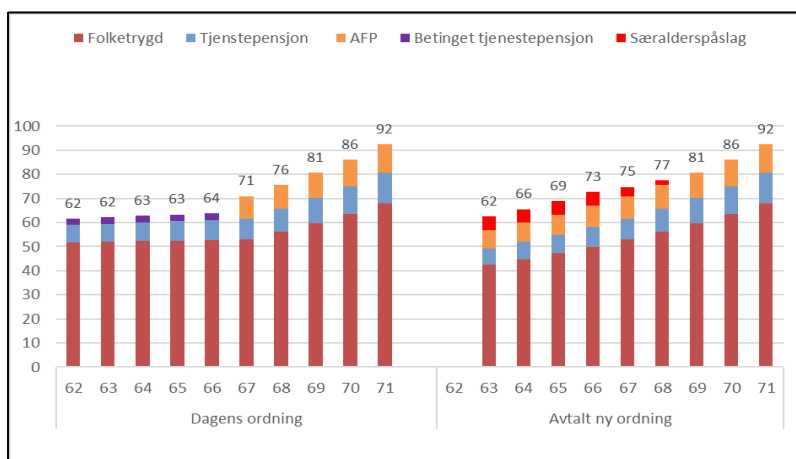
Hvis du er født i 1963 blir den livsvarige pensjonen fra 67 år:

Ny ordning gir en livsvarig kompensasjon på 74 pst ved 67 år (høyre panel) for den som går av på den **levealdersjusterte aldersgrensen på 65 år**. Det er 6 prosentpoeng høyere enn om **dagens ordning** hadde blitt videreført (venstre panel).

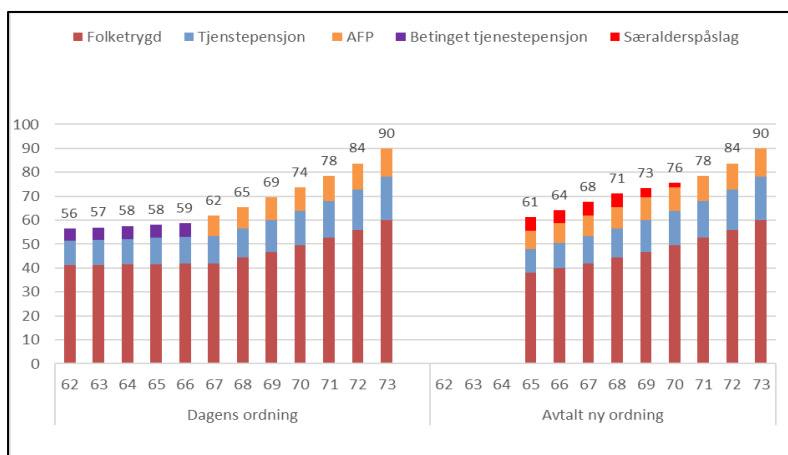
Hvis du er født i 1973 blir den livsvarige pensjonen fra 68 år:

Ny ordning gir en livsvarig kompensasjon på 73 pst ved 68 år (høyre panel) for den som går av på den **levealdersjusterte aldersgrensen på 66 år**. Det er 9 prosentpoeng høyere enn om **dagens ordning** hadde blitt videreført (venstre panel).

Hvis du er født i 1993 blir den livsvarige pensjonen fra 70 år:

Ny ordning gir en livsvarig kompensasjon på 71 pst ved 70 år (høyre panel) for den som går av på den **levealdersjusterte aldersgrensen på 68 år**. Det er 6 prosentpoeng høyere enn om **dagens ordning** hadde blitt videreført (venstre panel).

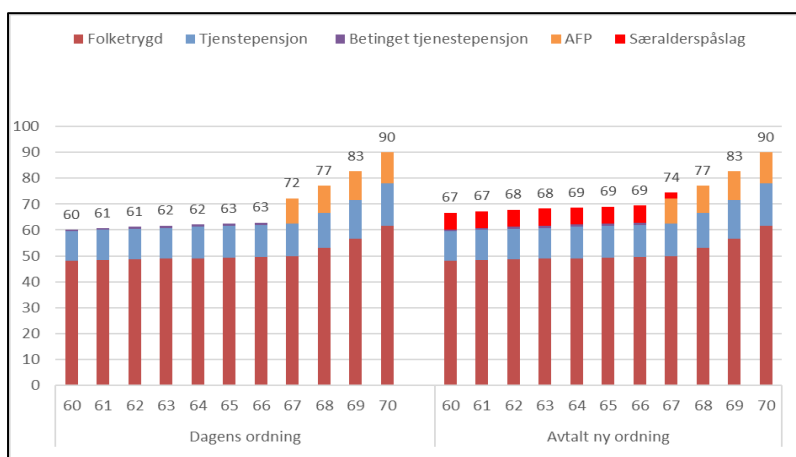

Særaldersgrense 63 år, eksempel 4:

Du tjener 530 000 kroner. Begynte å jobbe som 24-åring. Du har hatt lønnsvekst som har fulgt den gjennomsnittlige lønnsveksten i samfunnet.

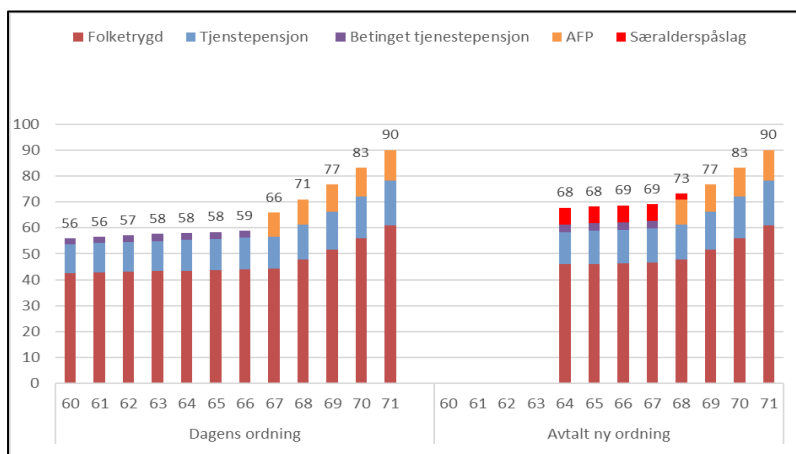
Hvis du er født i 1963 blir den livsvarige pensjonen fra 67 år:

Ny ordning gir en livsvarig kompensasjon på 68 pst ved 67 år (høyre panel) for den som går av på den **levealdersjusterte aldersgrensen på 63 år**. Det er 6 prosentpoeng høyere enn om **dagens ordning** hadde blitt videreført (venstre panel).

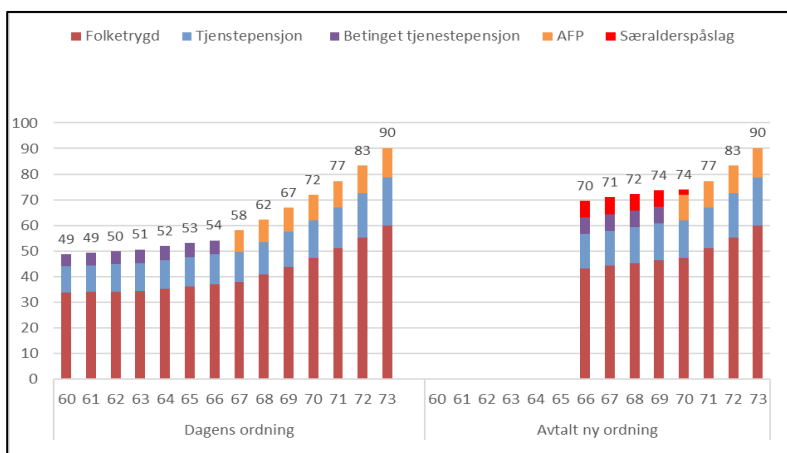
Hvis du er født i 1973 blir den livsvarige pensjonen fra 68 år:

Ny ordning gir en livsvarig kompensasjon på 68 pst ved 68 år (høyre panel) for den som går av på den **levealdersjusterte aldersgrensen på 64 år**. Det er 10 prosentpoeng høyere enn om **dagens ordning** hadde blitt videreført (venstre panel).

Hvis du er født 1993 blir den livsvarige pensjonen fra 70 år:

Ny ordning gir en livsvarig kompensasjon på 70 pst ved 70 år (høyre panel) for den som går av på den **levealdersjusterte aldersgrensen på 66 år**. Det er 16 prosentpoeng høyere enn om **dagens ordning** hadde blitt videreført (venstre panel).

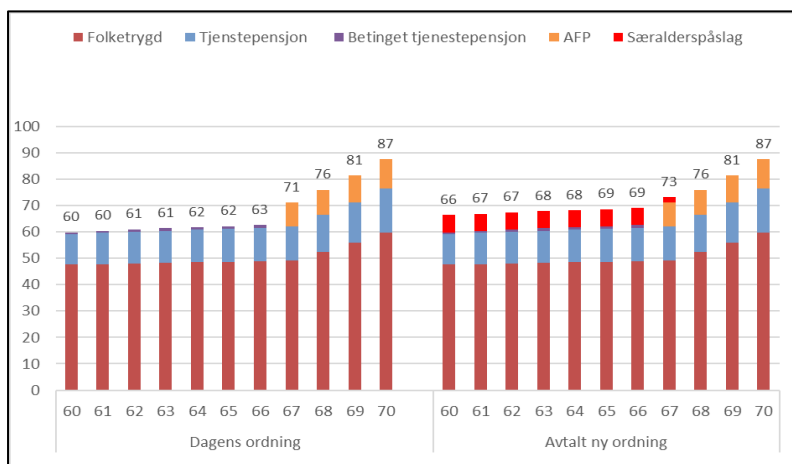

Særaldersgrense 63 år, eksempel 5:

Du tjener 530 000 kroner. Begynte å jobbe som 27-åring. Du har hatt lønnsvekst som har fulgt den gjennomsnittlige lønnsveksten i samfunnet.

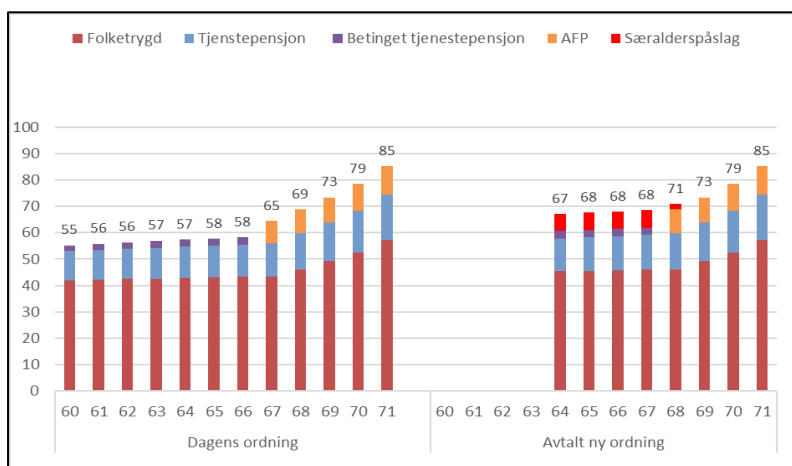
Hvis du er født i 1963 blir den livsvarige pensjonen fra 67 år:

Ny ordning gir en livsvarig kompensasjon på 68 pst ved 67 år (høyre panel) for den som går av på den **levealdersjusterte aldersgrensen på 63 år**. Det er 9 prosentpoeng høyere enn om **dagens ordning** hadde blitt videreført (venstre panel).

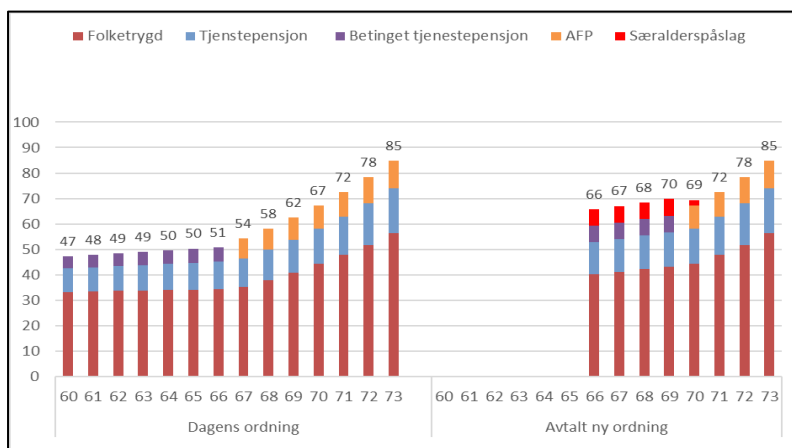
Hvis du er født i 1973 blir den livsvarige pensjonen fra 68 år:

Ny ordning gir en livsvarig kompensasjon på 67 pst ved 68 år (høyre panel) for den som går av på den **levealdersjusterte aldersgrensen på 64 år**. Det er 2 prosentpoeng høyere enn om **dagens ordning** hadde blitt videreført (venstre panel).

Hvis du er født i 1993 blir den livsvarige pensjonen fra 70 år:

Ny ordning gir en livsvarig kompensasjon på 66 pst ved 70 år (høyre panel) for den som går av på den **levealdersjusterte aldersgrensen på 66 år**. Det er 15 prosentpoeng høyere enn om **dagens ordning** hadde blitt videreført (venstre panel).

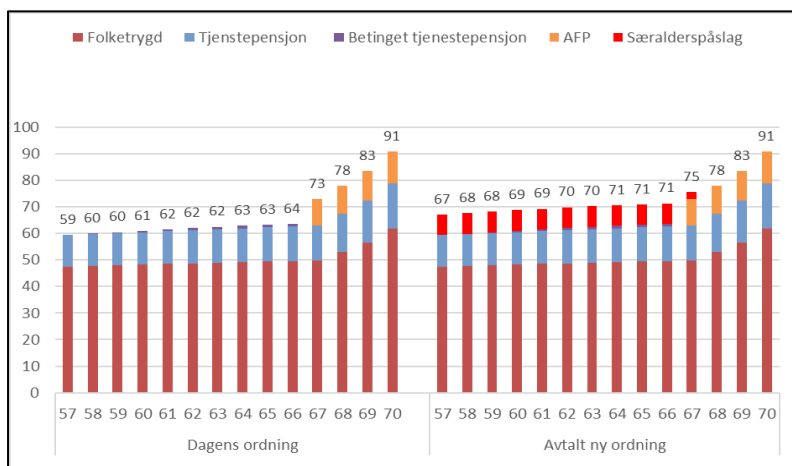

Særaldersgrense 60 år, eksempel 6:

Du tjener 530 000 kroner. Begynte å jobbe som 24-åring. Du har hatt lønnsvekst som har fulgt den gjennomsnittlige lønnsveksten i samfunnet.

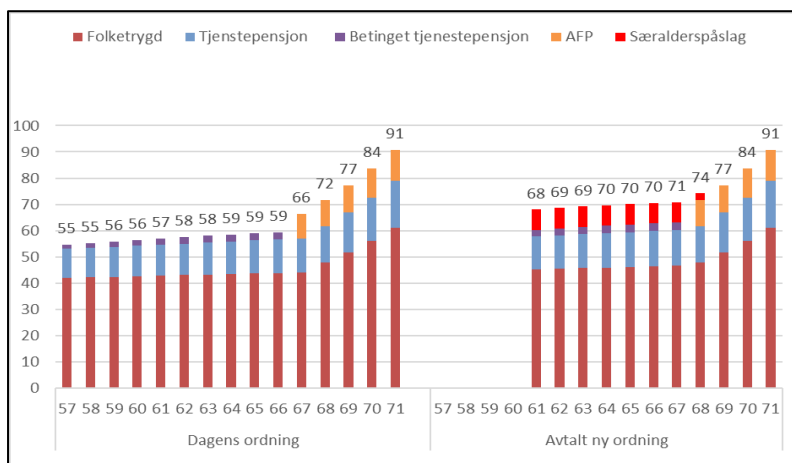
Hvis du er født i 1963 blir den livsvarige pensjonen fra 67 år:

Ny ordning gir en livsvarig kompensasjon på 69 pst ved 67 år (høyre panel) for den som går av på den **levealdersjusterte aldersgrensen på 60 år**. Det er 8 prosentpoeng høyere enn om **dagens ordning** hadde blitt videreført (venstre panel).

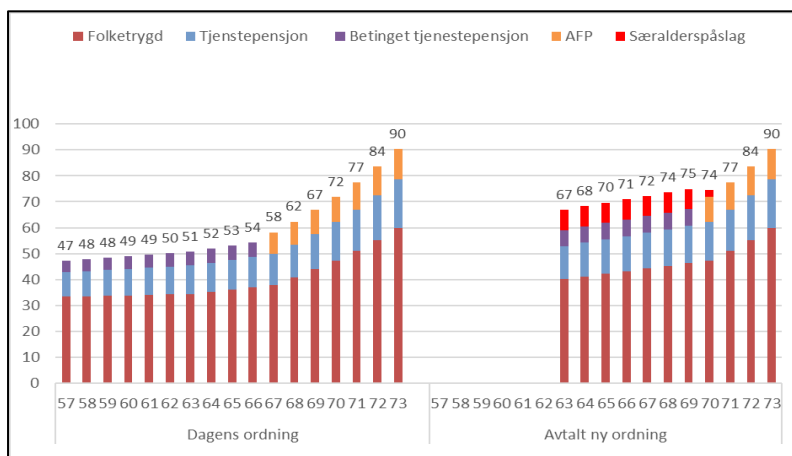
Hvis du er født i 1973 blir den livsvarige pensjonen fra 68 år:

Ny ordning gir en livsvarig kompensasjon på 68 pst ved 68 år (høyre panel) for den som går av på den **levealdersjusterte aldersgrensen på 61 år**. Det er 11 prosentpoeng høyere enn om **dagens ordning** hadde blitt videreført (venstre panel).

Hvis du er født i 1993 blir den livsvarige pensjonen fra 70 år:

Ny ordning gir en livsvarig kompensasjon på 67 pst ved 70 år (høyre panel) for den som går av på den **levealdersjusterte aldersgrensen på 63 år**. Det er 16 prosentpoeng høyere enn om **dagens ordning** hadde blitt videreført (venstre panel).

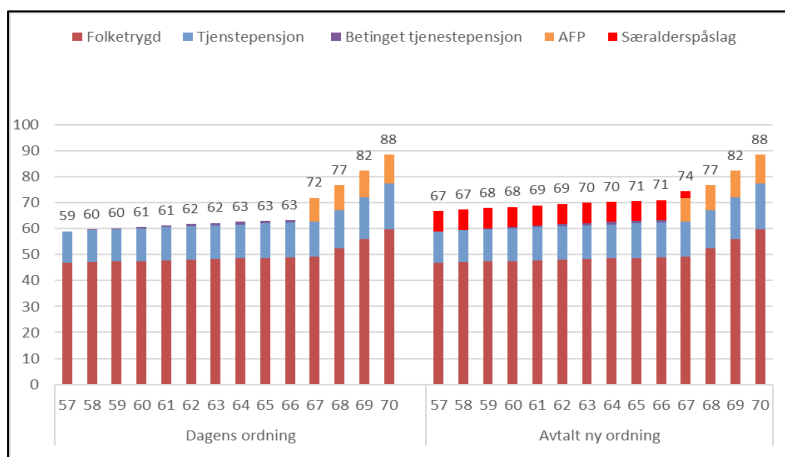

Særaldersgrense 60 år, eksempel 7:

Du tjener 530 000 kroner. Begynte å jobbe som 27-åring. Du har hatt lønnsvekst som har fulgt den gjennomsnittlige lønnsveksten i samfunnet.

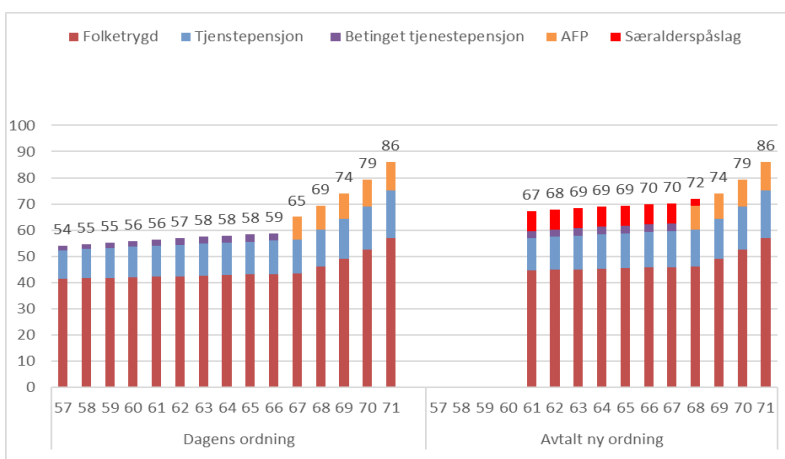
Hvis du er født i 1963 blir den livsvarige pensjonen fra 67 år:

Ny ordning gir en livsvarig kompensasjon på 68 pst ved 67 år (høyre panel) for den som går av på den **levealdersjusterte aldersgrensen på 60 år**. Det er 9 prosentpoeng høyere enn om **dagens ordning** hadde blitt videreført (venstre panel).

Hvis du er født i 1973 blir den livsvarige pensjonen fra 68 år:

Ny ordning gir en livsvarig kompensasjon på 67 pst ved 68 år (høyre panel) for den som går av på den **levealdersjusterte aldersgrensen på 61 år**. Det er 11 prosentpoeng høyere enn om **dagens ordning** hadde blitt videreført (venstre panel).

Hvis du er født i 1993 blir den livsvarige pensjonen fra 70 år:

Ny ordning gir en livsvarig kompensasjon på 65 pst ved 70 år (høyre panel) for den som går av på den **levealdersjusterte aldersgrensen på 63 år**. Det er 16 prosentpoeng høyere enn om **dagens ordning** hadde blitt videreført (venstre panel).

